"*सच्चेदं पश्य। विधर्त्तरिदं पश्य। नाकेदं पश्य। रमतिः पनिष्ठा। ऋतं वर्षिष्ठं। अमृता यान्याहुः। सूर्य्यो वरिष्ठो अक्षभिर्विभाति। अनु द्यावापृथिवी देवपुत्रे" इति। हे 'सच्च' सहनशील, शत्रूणामभिभावकाग्ने, 'इदं' देवयजनं, 'पश्य' अनुजानीहि। हे 'विधर्त्तः' सर्व्वस्य विविधं धारक वायो, त्वमपि 'इदं पश्य'। हे 'नाक' सुखैकस्थानस्थितादित्य, त्वमपि 'इदं पश्य'। इयं च देवयजनभूमिः 'रमतिः' 'पनिष्ठा' चास्तु रमन्तेऽस्यां देवपितृमनुष्या इति 'रमतिः', अतिशयेन व्यवहारयोग्या, 'पनिष्ठा', 'ऋतं' यज्ञं, 'वर्षिष्ठं' प्रवृद्धतमं, भवतु। 'यानि' चान्यानि प्राग्वंशमदोहहविर्धानादीनि, अपेक्षितानीति 'आहुः', तान्यपि 'अमृताः' अमृतत्वस्य फलस्य साधनानि, सन्तु, 'वरिष्ठः' अत्युत्तमः, 'सूर्य्यः', च 'अक्षभिः' अक्षिस्थानीयैरश्मिभिः, 'विभाति' विविधं प्रकाशते, देवाः पुत्रा ययोस्ते 'देवपुत्रे', तादृश्यौ 'द्यावापृथिव्यौ', अपि अनुकूले भवतां॥

(२) यदुक्तं सूत्रकारेण, 'अथास्मै चौममहतं महद्वासः प्रयच्छति तत्परिगृह्णाति' इति। तत्र प्रतिग्रहे मन्त्रमाह। "दीक्षासि तपसो योनिः। तपोऽसि ब्रह्मणो योनिः॥१॥ ब्रह्मासि क्षत्रस्य योनिः। क्षत्रमस्यृतस्य योनिः। ऋतमसि भूरारभे। श्रद्धां मनसा। दीक्षां तपसा। विश्वस्य भुवनस्या-

---

* अनुवाकप्रारम्भे 'परिस्तृणीत भुवनस्य मध्ये मह्यं धुक्ष्व भुवनानि वस्ते सामे धुक्ष्व' इति पाठः मूले वर्त्तते। एतद्भाष्ये एतदनुवाकविनियोगसङ्ग्रहे च नैव दृश्यते। E चिह्नितपुस्तके 'सच्चेदं पश्येति' पाठोपि न वर्त्तते।